

VIOLENCE RESEARCH LAB

HRZZ

Croatian Science
Foundation

croVIMO

University of Zagreb
Faculty of Law

HRVATSKI
MONITOR
NASILJA

ISTRAŽIVANJE NASILJA U RH:
CroViMo Violence Research Lab
„Smjernice za provedbu intervjuâ“

Project team meeting, Zagreb, Faculty of Law
April 26th - 27th 2019

Goran Livazović, PhD, Associate Professor
Lucija Vejmelka, PhD, Assistant Professor

hrzz
Croatian Science
Foundation

croviMo
University of Zagreb
Faculty of Law

VIOLENCE RESEARCH LAB

Sažeta struktura pripreme i provedbe intervjua

- **Planiranje istraživanja:**

1. Priprema materijala istraživanja (obrasci, dozvole, protokoli, snimanje, trening)
2. Istraživačka etika (anonimnost, povjerljivost, kodiranje podataka, čuvanje podataka)
3. Priprema istraživača (poznavanje cilja i teme, organizacija mjesta i vremena, osobine istraživača)
4. Priprema provedbe istraživanja (kontaktiranje sudionika, dogovor o terminu provedbe, priprema opreme)
5. Provedba istraživanja (uvodni dio intervjua, glavni dio, završni dio)
6. Postupci nakon provedbe intervjua (kontakt sa sudionicima, oblikovanje podataka)
7. Analiza podataka (upoznavanje s podacima, generiranje kodova, imenovanje tema, produkcija rezultata i izvještaja)

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

Prednosti intervjuja kao tehnike prikupljanja podataka

Pitanja mogu voditi do narativnih odgovora dubljeg značenja za svakog od sudionika.

Pitanja trebaju **biti jednaka** za sve sudionike.

Upitnik s otvorenim pitanjima može se odnositi na osjećaje, motive, prošla i sadašnja ponašanja i osjećaje savjesti o specifičnim iskustvima (Leedy, Ormrod, 2005).

Prednosti korištenja otvorenog intervjuja za prikupljanje podataka su:

- (a) stvaranje iskustva individualnog intervjuja sa sudionicima koji su spremni biti audio-snimljeni tijekom pričanja o svojim iskustvima,
- (b) omogućuje istraživaču promatranje sudionika tijekom opisivanja iskustva nasilja, i
- (c) omogućuje prilike za pojašnjenje bilo kojih podataka koji su prikupljeni od sudionika, a koji nisu bili jasni, jer je otvoreni intervjuu obično neformalan i prijateljski (Leedy & Ormrod, 2005).

Postupak provedbe intervjua

Pitanja moraju biti jasna, ali da bi se osigurala potrebna dubina za dobivanje potrebnih podataka, voditelj istraživanja treba sa suradnicima postaviti **smjernice / protokol / podsjetnik** za postavljanje pitanja i vođenje razgovora

Potrebno je odrediti **vrijeme i mjesto** provedbe intervjua

Potrebno je odrediti istraživače i **osposobiti** ih za provedbu intervjua

Nakon razgovora sa svakim sudionikom, **odlomak intervjua** se treba poslati voditelju istraživanja kako bi se uvjerali da će odgovori omogućiti praćenje pitanja, i kako bi se procijenilo je li neka pitanja potrebno postaviti na drugačiji način

Ovaj proces je potreban kako bi se **osiguralo** da pitanja postavljena tijekom intervjua daju dovoljno informacija za cjelovit i smislen odgovor na istraživačka pitanja

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

Praktičan primjer: postupak provedbe intervjua

1. Obrasci za davanje suglasnosti predani su svakom sudioniku na dan intervjua prije početka razgovora
2. Od sudionika je zatraženo dopuštenje za snimanje intervjua.
3. Oprema za snimanje je provjerena i prilagođena provedbi intervjua.
4. Prikupljanje podataka također je uključivalo dokumentiranje neverbalnih odgovora pomoću ručno pisanih bilješki.
5. Osigurano je mirno i sigurno mjesto za razgovor bez vanjskih ometača.
6. Za razgovor je osigurano dovoljno vremena istraživača i ispitanika.
7. Na kraju razgovora, istraživač je podatke pregledao i šifrirao te pripremio za transkripciju.
8. Nakon razgovora, istraživač je ispitaniku objasnio buduće korake u istraživanju i način daljnje komunikacije s istraživačkim timom.

**VIOLENCE
RESEARCH
LAB**

Etički standardi pri provedbi intervjua

Kako bi se osiguralo da se ne krše etički standardi, trebaju se primjenjivati sljedeće smjernice:

- a) provoditi razgovore u privatnom okruženju
- b) formulirati pitanja kako bi se izbjegli izrazi kao što su „zlostavljanje“ ili „silovanje“
- c) svi anketari trebaju dobiti upute o važnosti povjerljivosti
- d) koristiti fiktivna imena za svakog sudionika
- e) čuvati snimke razgovora na sigurnom mjestu i izbrisati ih nakon sedam godina
- f) tražiti dopuštenje za snimanje od sudionika
- g) svakom ispitaniku dodijeliti bročanu oznaku

(Svjetska zdravstvena organizacija, 2003)

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

SUGLASNOST ISPITANIKA ZA SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJU

Ispitanici moraju imati dovoljno **informacija** o istraživanju da bi donijeli razumnu i utemeljenu odluku o tome žele li sudjelovati u istraživanju.

Svim ispitanicima koji žele sudjelovati treba se podijeliti **obrazac** za dobivanje pismene suglasnosti.

Upute trebaju biti jasne i detaljne te se mora istaknuti **važnost** privatnosti, povjerljivosti i anonimnosti.

Ako ispitanik ne želi potpisati suglasnost, treba **odustati** od razgovora, ali ostaviti kontakt-podatke ukoliko se kasnije ipak predomisli

Povjerljivost prikupljenih podataka treba se **zaštititi** (Neuman, 2006) računalnim lozinkama, zapečaćenim dokumentima i sigurnim kutijama.

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

Praktičan primjer: poštivanje etičkih standarda

Brojčani kodovi dodijeljeni svakom sudioniku stvoreni su kako bi zaštitili **identitet** i omogućili sudionicima opuštenost u dijeljenju iskustva i saznanja o nasilju

Zaštita identiteta ispitanika je vrlo važna, osobito zato što je priroda fenomena nasilna

Etička pitanja fenomenološkog istraživanja **uključuju**:

- zaštitu od štete,
- informirani pristanak,
- pravo na privatnost i
- poštenje profesionalnih suradnika
- svijest o odnosu moći ili drugim aspektima odnosa istraživača i ispitanika

Također, ne smije biti pristranosti istraživača ili sukoba interesa

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

Praktičan primjer: kodiranje podataka

Kodiranje uključuje numeričku identifikaciju kako bi se svakom intervjuu dodijelila **referenca**.

Vrijeme razgovora zabilježeno je u gornjem kutu svakog transkripta.

Organizacija podataka nastavljena je analizom onoga što je prikupljeno od prethodnih sudionika tijekom razdoblja od 7 dana.

Prema Moustakasu (1994), proces epohe trebao bi biti uključen prije analize podataka.

Epoha je metoda u kojoj nema unaprijed zamišljenih ideja (predrasuda) o iskustvima koja su sudionici opisali.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Osposobljavanje istraživača

- Anketari ili intervjueri moraju detaljno poznavati nacrt, cilj i zadatke istraživanja
- Istraživači moraju poznavati pozadinu istraživanja i njezinu važnost
- Istraživači moraju biti u stanju laički objasniti istraživanje ispitanicima
- Istraživači moraju biti svjesni načina na koji mogu djelovati sugestivno i utjecati na rezultate istraživanja
- Istraživači moraju osigurati vlastitu sigurnost i sigurnost ispitanika pri provedbi
- Istraživači moraju biti svjesni implicitnih odnosa moći ili drugih relacija koji mogu utjecati na rezultate istraživanja (npr. profesor koji provodi istraživanje s vlastitim studentom može očekivati socijalno poželjne odgovore)
- Istraživači moraju znati odgovoriti na moguće nepredvidive (emocionalne) situacije
- Istraživači moraju znati da za 1 sat snimljenog materijala treba od 4-8 sati vremena za transkripciju

**VIOLENCE
RESEARCH
LAB**

Koraci u pripremi za provedbu intervjua

- Odabrati **mjesto i vrijeme** s najmanje ometača
- **Objasniti** ispitaniku cilj i zadatke istraživanja
- Objasniti uvjete osiguravanja **anonimnosti** i povjerljivosti podataka
- Objasniti **način** provedbe (oblik ili vrstu) intervjuja
- Ukazati na očekivano ili pretpostavljeno **trajanje** intervjuja
- Omogućiti ispitaniku **kontakt** podatke istraživača
- Dozvoliti ispitaniku da **izrazi** potencijalne dvojbe, pitanja ili prijedloge prije provedbe
- Pripremiti **metodu** prikupljanja podataka (bilješke ili snimač)

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kvalitete istraživača u pripremi za provedbu intervjua

- **Znanje**- osoba upoznata s cilje i temom istraživanja
- **Posloženost i organiziranost**- može pratiti strukturu provedbe intervjua
- **Jasnoća i razgovjetnost**- jednostavnost, lakoća i kratkoća u jasnom postavljanju pitanja
- **Nježnost i empatija**- uvažavanje, osjetljivosti i strpljenje s obzirom na moguća provokativna stajališta ili nekonvencionalno mišljenje ispitanika
- **Usmjerenost**- jasna kontrola i usmjerenje tijekom razgovora s ciljem držanja teme
- **Kritičnost**- sposobnost vrednovanja i propitivanja valjanosti ili pouzdanosti tvrdnji i stavova ispitanika
- **Pamćenje**- sposobnost pamćenja i bilježenja podataka o kojima ispitanik izvještava
- **Interpretiranje**- sposobnost razumijevanja i obrade misli i tvrdnji ispitanika

VIOLENCE RESEARCH LAB

Neke smjernice u provedbi intervjuja

- Povremeno treba provjeriti snima li oprema razgovor uspješno
- Postavljajte jedno po jedno pitanje i omogućite vrijeme za odgovor
- Nastojte ostati što je više moguće neutralni tijekom razgovora
- Kroz razgovor i odnos s ispitanikom pokušajte potaknuti odgovore
- Vodite brigu o vlastitom izgledu i ponašanju te načinu vođenja bilješki
- Omogućite blagi prijelaz između glavnih tema razgovora
- Nemojte izgubiti kontrolu nad intervjuom, usmjeravajte ispitanika te održavajte kontakt pogledom

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

Kako početi s razgovorom / intervjuom?

Prikupljanje podataka počinje neintruzivnim i neosobnim pitanjima kako bi se ispitanicima omogućio **osjećaj ugone**

Tako se omogućava istraživaču da se mirno preseli u intruzivnija ili osobnija pitanja koja slijede, jer je proces prikupljanja podataka utemeljen na iskustvima i percepcijama sudionika (Moustakas, 1994).

Ispitanika se **uvodno može pitati** o osobnim podacima, mjestu u kojem su odrasli, obitelji, profesionalnom iskustvu i druge podatke kao oblik „zagrijavanja“ za razgovor.

Uvodni dio treba poslužiti kao oblik stjecanja povjerenja između istraživača i ispitanika, stoga i istraživač može podijeliti neke osobne informacije

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako početi s razgovorom / intervjuom?

1. Preporučljivo je koristiti „**tekstualni predložak**“ ili „**skriptu**“ pri početku i završetku razgovora s ispitanicima
2. Skripta ili predložak dio je protokola za provedbu i **olakšava** vođenje razgovora i procesa
3. S obzirom na brojnost postupaka, pitanja, informacija i obveza tijekom provedbe, „skripta“ ili predložak omogućava **lakše snalaženje** i smanjuje vjerojatnost zaborava ili izostavljanja važnih elemenata
4. Pri početku razgovora ispitanika treba izvijestiti o ključnim elementima i razlozima provedbe istraživanja
5. Od ispitanika treba zatražiti **usmeni i pismeni pristanak** potpisivanjem suglasnosti
6. „Skripta“ ili predložak treba sadržavati tekst koji će ispitaniku objasniti i olakšati zabrinutost zbog anonimnosti ili krajnje uporabe podataka dobivenih intervjuom
7. Poželjno je da istraživač **uvodno podijeli** i nekoliko informacija s ispitanikom o sebi, kako bi se počeo graditi „istraživački odnos“
8. Na završetku razgovora, „skripta“ treba **podsjetiti istraživača** da omogući ispitaniku kontakt informacije u slučaju potrebe za savjetovanjem, dodatnim upitima, pojašnjenjima ili rezultatima istraživanja

(Schwandt, 1997, p. 88).

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

PRAKTIČAN PRIMJER:
emocionalno stanje ispitanika i pitanje spola ili
drugih karakteristika ispitivača

Prvo, individualnim intervjuima omogućuje se prikupljanje podataka, ali i **promatranje** emocionalnog ponašanja ili reakcija ispitanika.

Sudionici mogu interpretirati neka pitanja kao nametljiva (intruzivna) i odbiti odgovoriti na njih, što može **ograničiti** otvoreno istraživanje koje je potrebno za provođenje kvalitativne studije

Drugo, sudionici ispitivanja mogu imati problem s **povjerenjem** ženskoj / muškoj /mlađoj ili starijoj osobi/ ispitivačici/ ispitivaču s obzirom na neke osobne karakteristike

Istraživači bi trebali biti **odmjereni i suzdržani**, ali ipak u slučaju potrebe omogućiti stvaranje povjerenja s ispitanikom kroz izlaganje osobnog konteksta ili iskustava

Podaci dobiveni kroz individualni intervju trebaju se **objektivno** filtrirati i obraditi bez razmatranja specifičnih karakteristika, ponašanja ili stavova sudionika

(DeShields, 2011).

VIOLENCE
RESEARCH
LAB

PRAKTIČAN PRIMJER: zaštita od pristranosti

Potrebno je prepoznati osobna iskustva koja mogu doprinijeti pristranosti istraživača.

Istraživač mora zauzeti **neutralan stav** kako bi se ograničio potencijalni utjecaj na podatke prikupljene od sudionika.

Tijekom procesa traženja sudionika i vođenja razgovora, istraživač nije dijelio nikakve osobne podatke, a sudionici nisu pitali istraživača bilo kakva osobna pitanja.

Istraživač je poduzeo mjere kako bi osigurao vjerodostojnost prikupljenih podataka, tako da osobna pristranost ne bi utjecala na rezultate istraživanja.

Prva mjera poduzeta kako bi se osigurala vjerodostojnost podataka bila je provedba temeljitog pregleda literature.

Iduća mjera koju je istraživač proveo, kako bi osigurao vjerodostojnost podataka prikupljenih od sudionika, bila je uspostavljanje **ugodne atmosfere** kako bi se osigurao osjećaj udobnosti i opuštenosti pri dijeljenju priče o nasilju.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako uspješnije voditi razgovor?

- Dobro je provježbati razgovor s prijateljem ili simulirati s kolegom
- Zapitajte se: imaju li pitanja smisla?
- Kakve odgovore očekujete i kakve probleme možete anticipirati?
- Hoće li vaši ispitanici razumjeti što ih pitate?
- Pilot-istraživanje omogućit će kvalitetne povratne informacije o sadržaju instrumenta
- Pilot-istraživanje treba provesti na sličnoj populaciji li uzorku kao i glavno istraživanje
- Prigodom provedbe pilot istraživanja preporuča se otvoren razgovor s „kritičkim prijateljem“ koji može komentirati nedostatke instrumenta, ili pomoći u poboljšavanju „insajderskim informacijama“

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kakva pitanja je preporučljivo koristiti u intervjuima?

- Predlaže se postavljanje opširnih i dubokih pitanja
- S obzirom da je cilj kvalitativne metodologije otkrivanje neočekivanih ili skrivenih podataka, opširna otvorena pitanja omogućavaju ispitanicima različite smjerove odgovora
- Takva vrsta pitanja otvara mogućnost dobivanja odgovora na koje nismo niti pomislili kao ispitivači
- Takvim pitanjima može se steći **uvid** u mnoštvo detalja koje inače ne bismo saznali
- Također, intervju treba imati nesmetan tijek, što znači da velik broj manjih pitanja zapravo može isprekidati razgovor i tijek misli ispitanika
- **Primjer:** umjesto postavljanja nekoliko pitanja o dobi, završenoj školi i stečenoj naobrazbi ili drugim informacijama, moguće je postaviti pitanje „*Opišite svoje djetinjstvo i odrastanje*“ , a zatim eventualnim podpitanjima dopuniti detalje koji nedostaju ili ih nismo saznali

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako početi s razgovorom / intervjuom?

- Treba početi lakšim pitanjima i temama te se kretati prema težim, osjetljivijim i intruzivnijim pitanjima
- Smisao je da se između sudionika razgovora postupno kroz intervju gradi povjerenje, stabilnost i pozitivan odnos, zato treba izbjegavati teška pitanja odmah u početku
- Iskustva pokazuju da se u takvim slučajevima ispitanici **zatvaraju i povlače**, stoga se smisao razgovora gubi
- Ako je pitanje bez obzira na vrijeme postavljanja tijekom razgovora i dalje osjetljivo, može ga se **preformulirati** (npr. umjesto „Jesu li vas silovali tijekom studija?“ postaviti pitanje „Možete li mi opisati načine na koje su vas iskorištavali tijekom studija?“)
- **Fraza** „Možete li mi ispričati..?“ ili „Možete li opisati..“ odličan je predložak za nastavak ili poticanje razgovora o određenoj temi od interesa

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako uspješnije voditi razgovor?

- Koristite **podsjetnike ili smjernice** za razgovor
- Kao kvalitativni istraživači, uvijek moramo biti spremni na improvizaciju, ali i vjerovanje vlastitim **instinktima** ukoliko se pojavi nepredviđena informacija ili reakcija ispitanika
- Izrada podsjetnika za svako pitanje omogućava praćenje tijeka provedbe intervjua, ali i olakšava snalaženje u slučaju nepredviđenih okolnosti
- Primjerice, ako je pitanje: „*Opišite načine na koje su vas iskorištavali tijekom studija*“, pored tog pitanja možemo napisati podsjetnike ili **smjernice** ukoliko ispitanik nije odgovorio na sve ono što želimo saznati (npr. →akademski život, →prijateljstvo, →seksualna iskustva, →trauma...)

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako uspješnije voditi razgovor?

- Iako razgovor treba slijediti obrazac/protokol, budite spremni na prilagodbu i **promjene** protokola intervjua „uživo“, s obzirom na moguće nepredvidive okolnosti
- Dobro je **promisliti** što bi se sve eventualno moglo dogoditi kao problem u provedbi istraživanja, kao i pretpostaviti moguće odgovore na neka osjetljiva pitanja i način kako ih učiniti prihvatljivijima samom ispitaniku
- Istovremeno, sam istraživač tijekom intervjua može osmisliti dobro naknadno pitanje ili doživjeti „**a-ha**“ trenutak koji će značajno pomoći projektnom istraživanju
- Ispitivači trebaju naučiti slijediti **instinkte**, ali uz oprez kako razgovor ne bi otišao u krivom smjeru
- Istovremeno, upravo takav pogriješan smjer može odvesti do znakovitih **otkrića** u samom razgovoru, pa treba biti spreman na prilagodbu i promjenu tijeka intervjua
- Takva se pitanja ili otkrića mogu **uvrstiti** u sve kasnije intervjue, ako se pokažu korisnima ili omogućće istraživanje dotad nepoznatih sadržaja

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako uspješnije voditi razgovor?

- Intervju ne bi smio trajati predugo (preporučeno je **45-60** minuta)
- S obzirom na činjenicu da tražimo ispitanike da (bez naknade!) odvoje vrijeme i osobno iskustvo za razgovor, treba biti **osjetljiv** i poštivati vrijeme ispitanika
- Iz praktičnih razloga, ispitanici će oklijevati sudjelovati u vremenski zahtjevnim intervjuima
- Treba voditi računa o dobi i **mogućnostima ispitanika**, odnosno obvezama, umoru i gubitku interesa
- Možda je moguće razmisliti o **dva ili tri** susreta s kraćim intervjuima, umjesto 1 dugog razgovora
- Potrebno je razmisliti o **karakteristikama ispitanika** kod planiranja broja pitanja i vremenskog trajanja intervjuja
- U praksi, ako je broj pitanja od 6-10, to znači da intervju može trajati od 1 do 1.5 sata

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kako uspješnije voditi razgovor?

- Preporuča se da kod provedbe intervjua osiguramo i **2. val** intervjua s najvažnijim točkama ili pitanjima
- Primjerice, kod 3.-eg ispitanika pojavi se odgovor za koji bismo poželjeli da smo o njemu pitali i prva 2 ispitanika
- Naime, kod transkribiranja i obrade sadržaja može se dogoditi da se nakon provedenih razgovora pojave informacije za koje smo poželjeli pitati i ranije ispitanike, a nismo uspjeli
- Organizacija **drugog susreta** za razgovor tako nam može omogućiti da i prethodne ispitanike pitamo pitanja koja su se pojavila tek kasnije tijekom provedbe intervjua
- Istovremeno, ako neki odgovori koji su zabilježeni nisu sasvim jasni, ponovni razgovor može omogućiti da se nejasnoće **razjasne**
- Također, ako nam je potrebna potvrda nekog stava ili tvrdnje, transkribirani razgovor možemo poslati ispitaniku na potvrdu ili dopunu, ili ih opet pozvati na razgovor
- Moguće je kod ponovne provedbe intervjua pitati ispitanike i slažu li se s nekim našim idejama ili objašnjenjima fenomena koji istražujemo, ili što oni misle o tomu

VIOLENCE RESEARCH LAB

Savjeti za provedbu intervjua

- **1. Započnite i završite razgovor s tekstualnim predloškom ili napatkom/podsjetnikom**
- Predožak osigurava uniformnost postupka, upoznavanje ispitanika sa svim važnim informacijama, etičkim pitanjima te njihovim pravima i načinom provedbe intervjua
- Obavijestite i podsjetite sudionike su o datumu i vremenu razgovora, te pokušajte osigurati vodu, grickalice i maramice, u slučaju da se bilo tko od sudionika uznemiri.
- **2. Osigurajte pismeni i usmeni pristanak/suglasnost za sudjelovanje u istraživanju**
- Pristanak na sudjelovanje u istraživanju treba biti dijelom naputka/predloška/podsjetnika
- Ispitaniku treba osigurati dovoljno vremena da pročita tekst izjave o suglasnosti i postavi sva pitanja koja smatra važnima
- Ovo je važan dio istraživanja jer ispitanik mora imati povjerenja u istraživača, te osjećaj i pravo da se u svakom trenutku može povući iz istraživanja
- Ako ispitanik ne želi potpisati pismenu suglasnost za sudjelovanje, ne treba provoditi intervju niti ih prisiljavati da potpisuju suglasnost
- U tom slučaju treba ispitaniku zahvaliti na suradnji i odvojenom vremenu, ostaviti osobne kontakt podatke i zamoliti da se jave u slučaju da su se predomislili i žele razgovarati u neko buduće vrijeme
- **3. Obvezno koristite snimač te zapisujte samo vrlo šturu bilješke kako biste mogli održavati kontakt očima s ispitanikom**
- Naime, ništa ne može brže uništiti interes ispitanika za razgovorom ili povjerenje prema istraživaču od gubitka komunikacije licem u lice
- Ako se oslanjamo na tehničku opremu, treba predvidjeti i isprobati funkcionira li, odnosno imati u planu rezervu u slučaju potrebe
- Prije razgovora opremu treba testirati, provjeriti kapacitet memorije, provjeriti baterije, pa čak i funkcionira li mikrofoni
- **4. Organizirajte provedbu intervjua u tihoj, polu-privatnoj prostoriji**
- Kafići li restorani mogu biti primjereno mjesto za provedbu intervjua, ali često zbog mogućih ometača, pozadinske ili okolinske buke otežavaju jasnoću razumijevanja i snimki
- Ako ne možete razumjeti snimljeni sadržaj, on je beskoristan
- Preporuča se da razgovor i intervju provedete u knjižnicama- knjižnice su tihe, pristupačne, imaju parkirališna mjesta i predstavljaju neprijeteći i ugodan prostor
- Omogućite sudionicima ugodno mjesto gdje se mogu slobodno kretati, rastegnuti i ako je potrebno, imati pristup toaletu.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Savjeti za provedbu intervjua

5. Istraživač i ispitanik moraju osigurati dovoljno rezerviranog vremena za nesmetanu provedbu intervjua

Račistite raspored obveza, ugascite mobitel i rezervirajte i više vremena nego što bi bilo očekivano za razgovor zbog nepredviđenih okolnosti. Ispitaniku mora biti jasno i poznato koliko se vremena realno očekuje od njega ili nje za provedbu razgovora.

6. Iskažite iskrenu brigu i interes za osobu koju intervjuirate

U ubrzanom tempu života koji živimo rijetko se otvaramo i povjeravamo drugima.

Ako ispitanici osjete da vas kao istraživača tema istraživanja, kao i njihov doprinos iskreno zanima, to će pomoći kvaliteti njihovog sudjelovanja.

Gledajte sugovornika u oči, aktivno i pozorno slušajte, te otkrijte što je o njima kao ispitanicima zanimljivo.

Takav personalizirani odnos utjecat će na kvalitetu razgovora, interes ispitanika kao i njihovu otvorenost i iskrenost.

Možda će vas kao istraživača šokirati ili pozitivno iznenaditi koliko su se neki pojedinci spremni otvoriti ako ih samo pozorno slušate i stalo vam je.

info@violence-lab.eu | www.violence-lab.eu

Ulica Republike Hrvatske 14 | 10 000 Zagreb, Croatia

Tel. +385 (0)1-6449-470 | Fax +385 (0)1-6449-473

8. Fokusirajte / usmjerite razgovor ili intervju

Ponekad ispitanici odlutaju od teme razgovora, iako se takve informacije mogu smatrati i zanimljivima.

Zapamtite da vi vodite intervju i da imate pravo vratiti ispitanika na „pravu stazu“ razgovora.

Podsjetnici koje pripremite prije intervjua kao dio protokola mogu vas kroz natuknice navesti da pratite razgovor i dobijete informacije koje su vam potrebne.

7. iskoristite temeljne savjetodavne vještine kako biste osnažili ispitanike

Potrebno je usvojiti znanja o aktivnom slušanju, nenasilnoj komunikaciji, reflektiranju i neverbalnim komunikacijskim elementima.

Istraživači koji znaju dobro i aktivno slušati olakšavaju ispitanicima razgovor.

Istraživači koji poznaju aktivnu, nenasilnu i neverbalnu komunikaciju osiguravaju svojim sugovornicima ne samo da ih se čuje, već i razumije.

Kako se osoba osjeća prihvaćenom i osjeti razumijevanje i uvažavanje, izglednije je da će i podijeliti vlastita iskustva te biti otvorenija (Conte, 2009).

VIOLENCE RESEARCH LAB

9. SLUŠAJTE! SLUŠAJTE! SLUŠAJTE!

Potrebno je zašutjeti i slušati vlastite sugovornike

Važno je zapamtiti da dok upoznajete vlastite ispitanike ne smijete dozvoliti da vaša iskustva i znanja utječu na njihova

Opravdano je podijeliti neke informacije o sebi s ciljem izgradnje povjerenja i započinjanja razgovora, ali previše komunikacije od strane istraživača može narušiti kvalitetu intervjua

Ako budete spremni slušati i pratiti sugovornika tijekom intervjua, kvaliteta sadržaja bit će mnogo veća i pouzdanija

Probajte zaboraviti na to što ćete večerati, zanemarite nebitne stvari koje vas opterećuju tijekom dana i posvetite se intervjuiranju

info@violence-lab.eu | www.violence-lab.eu

Trg Republike Hrvatske 14 | 10 000 Zagreb, Croatia

Tel. +385 (0)1-6449-470 | Fax +385 (0)1-6449-473

Savjeti za provedbu intervjua

- **10. Završite razgovor / intervju uporabom predloška ili skripte/podsjetnika**
- Kao što i početak razgovora treba usmjeravati pomoću predloška ili podsjetnika, tako i kraj intervjua ima važnu ulogu
- Morate ispitanika obavijestiti kako može stupiti u kontakt s istraživačkim timom, što mogu očekivati nakon intervjua i koji su naredni koraci s obzirom na provedbu istraživanja
- Nije nužno čitati predložak ili podsjetnik riječ-po-riječ, ali ipak treba naglasiti neke važne pojedinosti kako biste zahvalili i informirali ispitanike o potencijalnim budućim kontaktima i suradnji, ili rezultatima istraživanja
- **11. zabilježite vlastite misli ili komentare nakon intervjua ako je potrebno**

VIOLENCE RESEARCH LAB

BOX 2.3 INDIVIDUAL CONSENT FORM

Used in the *WHO Multicountry Study on Women's Health and Domestic Violence Against Women*

Hello, my name is [*]. I work for [*]. We are conducting a survey in [study location] to learn about women's health and life experiences. You have been chosen by chance (as in a lottery/raffle) to participate in the study.

I want to assure you that all of your answers will be kept strictly secret. I will not keep a record of your name or address. You have the right to stop the interview at any time, or to skip any questions that you don't want to answer. There are no right or wrong answers. Some of the topics may be difficult to discuss, but many women have found it useful to have the opportunity to talk.

Your participation is completely voluntary but your experiences could be very helpful to other women in [country].

Do you have any questions?

(The interview takes approximately [*] minutes to complete). Do you agree to be interviewed?

NOTE WHETHER RESPONDENT AGREES TO INTERVIEW.

DOES NOT AGREE TO BE INTERVIEWED

THANK PARTICIPANT FOR HER TIME AND END INTERACTION.

AGREES TO BE INTERVIEWED.

Is now a good time to talk?

It's very important that we talk in private. Is this a good place to hold the interview, or is there somewhere else that you would like to go?

TO BE COMPLETED BY INTERVIEWER

I CERTIFY THAT I HAVE READ THE ABOVE CONSENT PROCEDURE TO THE PARTICIPANT.

SIGNED: _____

(From WHO, 2004.⁵)

VIOLENCE RESEARCH LAB

PROCEDURE ANALIZE PODATAKA

Pristup tematskoj analizi korišten u ovom istraživanju je induktivna analiza, ili pronalaženje tema i smisla značenja podataka.

Metoda analize podataka je Moustakasova (1994) preinaka Van Kaamsove metode analize podataka za fenomenološka istraživanja, a koja se sastoji od sedam glavnih koraka:

- 1) identifikacije sličnih ideja (horizontalizacija)
- 2) validacije i pregleda transkripata u usporedbi s nepromjenjivim sastavnim dijelovima
- 3) razvoj pojedinačnih tekstualnih opisa,
- 4) razvoj strukturnih opisa,
- 5) razvoj složenog značenja
- 6) teksturalno-strukturna sinteza,
- 7) grupiranje i tematiziranje podataka

VIOLENCE RESEARCH LAB

Horizontalizacija

U ovom koraku, "slične" ideje su identificirane i grupirane. Identificiranje sličnih ideja dalo je uvid u aktivnosti, osjećaje, način života i iskustva sudionika. Svaki izraz koji je bio relevantan za iskustvo sudionika bio je naveden i jednako vrijedan. Transkribirani individualni intervjui nanovo su čitani mnogo puta kako bi se osigurala točnost transkripcija. Ovo je prva razina kodiranja na uredan način.

Provjera valjanosti tema i transkripata

U ovom koraku analize provedena je usporedba transkripata individualnih intervjua s temama za provjeru da li je svaki invarijantni sastav (nepromjenjivi sastavni dio) povezan s razvijenim temama. Odlomci intervjua sudionika vezani su uz jednu ili više tema.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Pojedinačni tekstualni opisi

U ovom koraku analize razvijeni su tekstualni opisi pojedinca i rezultat su tema iz percepcije sudionika o njihovim nasilnim iskustvima. Ta su iskustva jasno predstavljena u individualnim intervjuima sudionika.

Pojedinačni strukturni opisi

U ovom koraku analize razvijeni su strukturni opisi pojedinca. To je dalo opis iskustva svakog sudionika i povezanost njegovih vjerovanja i osjećaja s njegovim iskustvom (Moustakas, 1994). Individualni strukturni opis predstavlja doživljene percepcije i misli sudionika o fenomenu koji se proučava.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Kompozitni opisi

Ovaj korak analize objašnjava način na koji sudionici, kao grupa, doživljavaju svoja iskustva. Ovaj korak razvijen je iz strukturnih i individualnih opisa. Ovi pomiješani opisi ilustriraju glavne teme istraživačke studije i pružaju razumijevanje iskustava sudionika kao grupe.

Teksturno-strukturna sinteza

U ovom koraku analize za konstrukciju teksturno-strukturne sinteze značenja percepcija i iskustava sudionika korištena je Moustakasova (1994) preinaka Van Kaamove metode.

VIOLENCE RESEARCH LAB

Grupiranje podataka i tematizacija

U ovom koraku analize identificirana su značenja tema.

Tri teme su proizašle iz odgovora ispitanika:

- (a) osobno značenje zlostavljanja,
- (b) međuljudske veze i
- (c) strukturna ograničenja.

VIOLENCE RESEARCH LAB

PRIKUPLJANJE I ANALIZA PODATAKA

Istraživanje je vodilo tri specifična istraživačka pitanja.

Središnje istraživačko pitanje:

1. Kakva su iskustva zlostavljanih muških partnera?

"Sporedna" istraživačka pitanja:

2. Kakav utjecaj na muškarce žrtve obiteljskog nasilja ima svjedočenje roditeljskom obiteljskom nasilju?

3. Koji čimbenici zlostavljanja sprječavaju muškarce u prijavljivanju zlostavljanja, u vidu obiteljskog nasilja, prijateljima, obitelji ili nadležnim službama?

VIOLENCE RESEARCH LAB

LITERATURA

- Brott, A. A. (1993). *When females abuse men*. The Washington Post, p. C5.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Thousand Oaks: Sage.
- Davies, M., Pollard, P., & Archer, J. (2006). Effects of perpetrator gender and victim sexuality on blame toward male victims of sexual assault. *The Journal of Social Psychology*, 146, 275-291.
- DeShields, D. G. (2011). *Hidden Violence: A Phenomenological Inquiry Into the Experiences of Abused Male Partners*. (Doktorski rad, Capella University).
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2005). *Practical research: Planning and design*. Upper Saddle River: Pearson.
- General Accounting Office. Using Structured Interviewing Techniques. Program Evaluation and Methodology Division, Washington D.C., 1991
- Groat, Linda & Wang, David. Architectural Research Methods, John Wiley & Sons, Inc
- Hollowitz, J. & Wilson, C.E. "Structured Interviewing in Volunteer Selection". *Journal of Applied Communication Research*, 21, 41-52, 1993
- Kvale, Steinar. *Interviews An Introduction to Qualitative Research Interviewing*, Sage Publications, 1996
- McNamara, Carter, PhD. *General Guidelines for Conducting Interviews*, Minnesota, 1999
- Pawlas, G.E. "The Structured Interview: Three Dozen Questions to Ask Prospective Teachers", *NASSP Bulletin*, 79, 62-65, 1995
- Trochim, William, M.K. *Types of Surveys*, Research Methods Knowledge Base, 2002
- Watts, G.E. "Effective Strategies in Selecting Quality Faculty", Paper presented at the International Conference for Community College Chairs, Deans, & Other Instructional Leaders, Phx, AZ, 1993

VIOLENCE RESEARCH LAB

LITERATURA (1)

Leo, J. (1996). Things that go bump in the home. *U.S. News & World Report*, 120(190), 25-28.

Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Thousand Oaks: Sage.

Olszewski, P. (1999). Violent femmes: Females aren't the only victims of domestic violence. *Men's Health Australia*, 2(5), 114-119.

Sarantakos, S. (1999). Husband abuse: Fact or fiction? *Australian Journal of Social Issues*, 34, 231-253.

Svjetska zdravstvena organizacija. (2003). Implementing the recommendations of the World report on violence and health. Dostupno na: http://apps.who.int/gb/archive/pdf_files/WHA56/ea5624.pdf, zadnja posjeta 19.4.2019.

Campion, M.A., Campion, J.E., & Hudson, J.P., Jr. "Structured Interviewing: A Note on Incremental Validity and Alternative Question Types", *Journal of Applied Psychology*, 79, 998-1002, 1994

Dick, Bob. Convergent Interviewing. Sessions 8 of Areol-Action Research and Evaluation, Southern Cross University, 2002

Foddy, William. *Constructing Questions for Interviews*, Cambridge University Press, 1993